

Boże Narodzenie

Kliknij w głośnik.

Boże Narodzenie to uroczystość upamiętniająca narodziny Jezusa Chrystusa przypadająca rokrocznie 25 grudnia. Boże Narodzenie poprzedzone jest okresem trzytygodniowego oczekiwania (dokładnie czterech niedziel), zwanego **ADWENTEM**.

DLACZEGO BOŻE NARODZENIE OBCHODZIMY 25 GRUDNIA?

Wiele osób zastanawia się, dlaczego akurat **25 grudnia** obchodzi się Boże Narodzenie i dlaczego w Polsce święta Bożego Narodzenia trwają dwa dni. Najstarszym znanym obecnie autorem, który pisał o narodzinach Jezusa Chrystusa w grudniu, jest **Hipolit Rzymski**. W datowanym na 204 rok Komentarzu do Księgi Daniela (4,23,3) napisał:

Pierwsze przyjście Pana naszego wcielonego, który narodził się w Betlejem miało miejsce ósmego dnia przed kalendami styczniowymi - to znaczy 25 grudnia.

Dzień 25 grudnia jako datę dzienną narodzin Chrystusa podał też rzymski historyk chrześcijański **Sekstus Juliusz Afrykański** w swojej "Chronographiai" z roku 221.

Istnieją różne wyjaśnienia obrania tego dnia dla liturgicznej celebracji Bożego Narodzenia. Najbardziej popularna wśród uczonych interpretacja uznaje, że chrześcijanie, nie znając faktycznej daty narodzin Chrystusa, obrali tę datę jako symboliczną. Był to dzień bliski dniowi przesilenia zimowego .

Inni historycy starożytnego chrześcijaństwa uważają, że wybór daty był inspirowany apokryfami Nowego Testamentu, które mówiły, że poczęcie Chrystusa dokonało się 25 marca. Stąd obliczono, że jego narodzenie powinno przypadać dziewięć miesięcy później: 25 grudnia.

Joseph Ratzinger w swojej książce "Duch liturgii" zwrócił uwagę m.in. na fakt, iż w tradycji judaistycznej data 25 marca uznawana była za dzień stworzenia świata, w związku z czym chrześcijanie obchodzili ten dzień także jako wspomnienie poczęcia Jezusa (święto Zwiastowania) oraz jego męczeńskiej śmierci.

ZNACZENIE ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I HISTORIA POWSTANIA

Istotą Wigilii Bożego Narodzenia i Świąt jest przyjście na świat Chrystusa jako Człowieka, dlatego też mocno akcentowany jest element rodzinny.

W tradycji chrześcijańskiej jest to celebracja święta rodzinnego, a szczególnie uwidocznione są takie wartości jak: otwarcie, wzajemna miłość, pokój i pojednanie, gdy w rodzinie były jakieś napięcia. I to jest szczególna wartość Wigilii Bożego Narodzenia.

W nocy z 24 na 25 grudnia, najczęściej o północy, w kościołach rzymskokatolickich rozpoczyna się uroczysta msza zwana Pasterką. Następny dzień (25 grudnia) jest nazywany Bożym Narodzeniem, a 26 grudnia to w Polsce drugi dzień świąt obchodzony na pamiątkę św. Szczepana, pierwszego męczennika za wiarę chrześcijańską.

TRADYCJE BOŻNARODZENIOWE – ZWYCZAJE ŚWIĄTECZNE I WIGILIJNE W POLSCE

Przed Świętami Bożego Narodzenia rodzina i przyjaciele wysyłają do siebie kartki świąteczne, chociaż w dzisiejszym scyfryzowanym świecie zwyczaj ten stopniowo zanika.

W dniu 24 grudnia, zgodnie z tradycją bożonarodzeniową w Polsce wieczerza wigilijna rozpoczyna się wraz z "pierwszą gwiazdką na niebie" . Jest to symboliczne nawiązanie do Gwiazdy Betlejemskiej zwiastującej narodziny Jezusa, którą według Biblii na wschodniej stronie nieba ujrzeli Trzej Królowie.

W Polsce tradycje bożonarodzeniowe i zwyczaje świąteczne są wspólne dla większości regionów. W wielu domach podczas kolacji wigilijnej śpiewane są kolędy, a przy stole pozostaje jedno wolne nakrycie dla niespodziewanego gościa. Zwyczaj ten upowszechnił się w XIX wieku.

Wieczerę rozpoczyna się modlitwą i czytaniem fragmentu Ewangelii Łukasza w części dotyczącej narodzin Jezusa. Potem uczestnicy wieczerzy wzajemnie przełamują

się opłatkiem , jednocześnie składając sobie życzenia świąteczne. Zwyczaj łamania się opłatkiem nie jest znany poza Polską i Litwą.

Na stole przykrytym białym obrusem z wiązką sianka pod spodem ustawia się o jedno nakrycie więcej niż wynosi liczba zgromadzonych osób. Sianko ma symbolizować ubóstwo, w jakim narodził się Jezus Chrystus oraz skromność

Jednym z najważniejszych elementów podczas kolacji wigilijnej, jest bożonarodzeniowa tradycja przygotowywania na stół 12 potraw. Tradycyjnie jest to kolacja postna, bezmięsna, dlatego dominują potrawy z ryb. Lista dań jednak może różnić się w zależności od regionu. Podstawowe to zazwyczaj barszcz czerwony na domowym zakwasie z buraków, śledzie (przygotowywane na różne sposoby), karp, kapusta wigilijna (czasem przygotowywana z grochem), kompot z suszu, pierogi z kapustą i grzybami, zupa grzybowa, kutia i inne. Często do 12 potraw wigilijnych zaliczają się także ciasta, m.in. piernik i makowiec.

Wiele potraw ma także swoją symbolikę. Podczas kolacji wigilijnej zamiast mięsa podaje się ryby, które symbolizują Jezusa i odradzanie się do życia. Również kompot z suszu pojawia się wśród potraw wigilijnych nie bez powodu: gruszki miały zapewniać

długowieczność, jabłka dawać miłość i zdrowie, a suszone śliwki odpędzały złe moce. Według wierzeń ludowych mak przynosił bogactwo, dlatego tak ważnymi potrawami na wigilijnym stole są kutia, kluski z makiem czy makowiec. Piernik symbolizował dobrobyt i kojarzył się z wyższym statusem społecznym. Z kolei chleb jest symbolem nowego życia oraz dobrobytu. Jego spożycie podczas wigilijnej kolacji ma zapewnić pomyślność w nadchodzącym roku.

Ważnym zwyczajem świątecznym towarzyszącym wigilii Bożego Narodzenia jest śpiewanie kolęd. Te najbardziej znane to "Wśród nocnej ciszy", "Cicha noc", "Bóg się rodzi", "Lulajże Jezuniu", "Przybieżeli do Betlejem" czy "Dzisiaj w Betlejem". Często też pod choinką umieszczane są prezenty, które wedle tradycji przynosi św. Mikołaj, dzieciątko lub aniołek.

Popatrz na poniższe obrazki przedstawiające tradycje Bożego Narodzenia oraz wigilijne potrawy. Zaznacz te, które znasz ze swojego domu rodzinnego i które występują w Twojej rodzinie.

TRADYCJE BOŻEGO NARODZENIA

Szopka Bożonarodzeniowa

Szopki krakowskie

Wypatrywanie pierwszej gwiazdy - symbolu Gwiazdy Betlejemskiej

Prezenty od świętego Mikołaja pod choinką

Rodzinne kolędowanie

Kolędnicy

Wieniec Bożonarodzeniowy

Stroik Świąteczny

Strojenie choinki

Ozdabianie domów światłkami

Jasła